

Ժողովուրդը. — Ապրի անմեռ ազգը հայուն:

Վարդապետը. — Սիւնեաց իշխան, Մատենան ահա
Յանձնէ ձեռքովդ տանդ երէցին
Գրաւական յաւիտեանին...

(Մարեանը Կոբայ Սիւնեաց իշխանին որ շոյն համբարել
յեղայ իւր Գնէ Դեռնին յետը)

Ղեւոնդ. — Օրհնեալ եկեալ անուամբ տեսուն
Օրհնութիւն ի բարձունս:

Ջուհակը. — Օրհնեալ է Աստուած:

Երկարացործը. — Գովեալ է Աստուած:

Հիւսնը. — Փառաւորեալ է Աստուած:

Ժողովուրդը. — Մեռնի Փառքին
Ու անունին
Ողջ Ժողովուրդն
Հայոց երկրին:

Վարդապետը. — Թող օրհնուի ու պահպանուի
Հողը հայոց, սիրտը հայոց
Այս մեծ օրէն
Մինչ կատարածըն
Աշխարհի:

Յ. ՕՇԱԿԱՆ

ԵՐՐՈՐԳ ԵՒ ՎԵՐՋԻՆ ՀԱՆԳԻՄ ՍՐԲՈՅ ԹԱՐԳՄԱՆՁԱՅ ԵՒ ԱՍՏՈՒԱԾԱՇՈՒՆՁԻ ԹԱՐԳՄԱՆՈՒԹԵԱՆ ԺԵ. ԴԱՐԱԳԱՐՁԻ ՏՕՆԱԿԱՏԱՐՈՒԹԵԱՆ

Այս հանգէսը կատարուեցաւ Երուսա-
ղէմի մէջ, ըստ Կին Տոմարի՝ Սրբոց Թարգ-
մանչաց տօնի շաբաթ օրը, և վաղորդայնի
կիրակին, Նախորդ երկուքին նման կար-
գով և կանոնաւորութեամբ:

Ուրբաթ երեկոյ, Մայր-Տաճարին մէջ
տեղի ունեցաւ հանգիստաւոր Նախատօնակ,
մասնակցութեամբ ամբողջ Միաբանութեան
և ուսանողութեան, և ի ներկայութեան
Ժողովուրդի խուռն բազմութեան և Սրբոց
Թարգմանչաց վարժարանի շուրջ 500 ա-
շակերտներուն և աշակերտուհիներուն:

Շաբաթ առաւօտ ամբողջ ժամերգու-
թիւնն ու Ս. Պատարագը կատարուեցաւ
տօնական մեծ օրերու հանգիստաւորու-
թեամբ. պատարագի միջոցին, որ մա-
տուցուեցաւ Ս. Գլխադրի սեղանին վրայ,

ճաշու ընթերցուածէն ետքը՝ Սրբազան
Պատրիարքը հոգեւոյս Տ. Եղիշէ Ս. Պա-
արիարքի յիշատակին ոգեկոչումն ըրաւ
յուզուած սրտով. զայն ներկայացուց իբրեւ
մեծագոյններէն մին ժամանակակից հայ
հոգեւորականութեան այն ղէմքերէն, որոնք
ամենէն աւելի հարադատ կերպով կը ներ-
կայացնեն Թարգմանչաց տիպարը՝ իրենց
հոգւոյն և նկարագրին, իրենց կեանքին
և գործունէութեան մէջ. օրհնեց իր յի-
շատակը և մաղթեց որ անոր այս նուիր-
ական հաստատութեան մէջ սկսած հոգե-
ւոր և իմացական յառուղիմութեան գործը
բարգաւաճի օրէօր: Ս. Պատարագի աւար-
տումին հանգստեան մասնաւոր պաշտօն
կատարուեցաւ լուսահոգւոյն համար: Ան-
միջապէս վերջը, միաբանք, աշակերտք և

բազմութիւն ժողովրդեան, գլխաւորութեամբ Ս. Պատրիարք Հօր, Թափորով գացին դէպի Ս. Փրկիչ վանքը, որուն կից է ընդհանուր հանգստարանը ննջեցեոց, և ներքին բակին մէջ՝ դամբարան հանգուցեալ պատրիարքաց, Ամրող զնացքի միջոցին, վարդապետներ, սարկաւազներ և ժառանգաւորներ արտառուջ ներդաշնակութեամբ կ'երգէին «Նտեհս եկուր»ը, մինչ Թարգմանչաց վարժարանի սաներն ու սանուհիները յարգանքով կեցած էին ճամբուն երկու կողմերը, իրենք ալ հաղորդ կարծես սուգին՝ որ կը համակէր ամէնքը:

Այն տեղ ևս, նորակերտ շիրմին շուրջը կատարուեցաւ հոգեհանգստեան պաշտամունքը, որ փակուեցաւ Սրբազան Պատրիարք Հօր սիրտը և յարգանքի խօսքովը: Կիրակի առաօտ, Մայր Տաճարը լեցունած էր մին թաղմութեամբ. լուսարարապետ Տ. Մեսրոպ Սրբազան ատոյց հանդիսաւոր Ս. Պատարազը, երգեցողութիւնք կատարուեցան դաշն և գրաւիչ կերպով: Սրբազան Պատրիարքը, Հայր մերի ատեն, պատրիարքական աթոռէն զգածուած հոգւով խօսեցաւ օրուան քաղաք, որ պիտի երևի Սիմնի յաջորդ Թիւրին մէջ: Յետ Ս. Պատարագի, կատարուեցաւ ընդհանուր հոգեհանգստեան հանդիսաւոր պաշտօն, ազգին բոլոր հին և նոր ննջեցեալներուն համար, որոնք մշակները եղած են ազգային գպրութեանց, գիտութեանց և արուեստից, հայկական մշակոյթի բոլոր մարզերուն մէջ:

Կէս օրէ վերջ, ժամը չորսին, ժառանգաւորաց վարժարանի ճեմարան օրահին մէջ կատարուեցաւ զրակոսն հանդէսը, ըստ հետեւեալ յայտարարի.

1. Բացման խօսք լսուն Յոբէլիական Յաննայաթուրի՝ Պ. Շահան Պէրպէրեան: 2. Տեղ կեցո՞ղ դու զՀայ (մաղրամբ): 3. Յաւերժական Ասակեթսուքիւնը՝ Բանիստութիւն՝ Տ. Տիրան Վրդ. Ներսոյեան: 4. Հասունած մը Մովսէս Խորենացիէ՝ Արտասանութիւն՝ Յակոբոս Գնաճեան: 5. Ով մեծաւմանը դու լեզու (Նուաձյն)՝ դաւն. Կովիսաս Վրդ.: 6. Ազնուարուդը (Վ. Թեքեան)՝ Արտասանութիւն՝ Դրանիկ Ղազարեան: 7. Տօնին Խորհուրդը (Թ. Ս. Գ.)՝ Արտասանութիւն՝ Ժիրայր Մոզեան: 8. Խաչը (Ն-

ուաձյն. բանաս. Ս. Արք. Դուրեան. Երած. Շ. Ռ. Պ.): 9. Այն օրեուն. Խորհուրդ (Յ. Օւսկան)՝ Արտասանութիւն՝ Ազատ Սրգ. Երեցեան և խումբ: 10. Հայրապետական Մաղրամ (Քաւաձայն)՝ դաւն. Կովիսաս Վրդ.: 11. Փակման Խօսք Նախագահ Ամեն Ս. Պատրիարք Հօր: 12. Աղօթ Տեղումական (Քաւաձայն)՝ դաւն. Կովիսաս Վարդապետ):

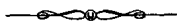
Ներկայ էր Երուսաղէմացի և գաղթական հայութեան հոծ բազմութիւն մը: Ուսուցիչ Պ. Շահան Պէրպէրեան, իբրեւ կարգադիր Յաննաթողովի երրորդ անգամ, սրտագրաւ անգրագարձումներով՝ կատարուած նախորդ երկու հանդէսներուն՝ եւ յստակացատ խորհրդածութիւններով՝ զարադարձային այս ատնակատարութեան հանդէսներու մասին, «բացման խօսք»է աւելի բացման բանախօսութիւն մը ըրաւ, յոյժ պատշաճ կերպով:

Տեսուչ Տ. Տիրան Վարդապետ, օրուան բուն բանախօսը, խօսեցաւ հոգւով, ընդլայնելով «Յաւերժական աշակերտութեան» իր թէման, զգացմանց և համագումարի նախպիսի տաք շունչով մը, զոր իր նիւթին ստուգապէս տիրած և անոր գաղափարէն իրապէս ներշնչուած միմիայն կրնար արտաբերել: Այդ ճառը, կամ բանախօսութիւնը ընթերցողներ կը գտնեն Սիւննի այս թիւին մէջ իսկ՝ Յայտարարին մէջ երեցող բոլոր երգերը եղանակուեցան և արտասանութիւնները կատարուեցան գնահատելի յաջողութեամբ: Ժառանգաւոր սաներն ու սարկաւազները այդ մասին ի յայտ բերին ոչ միայն պայծառ հասկցողութիւն իրենց ուսածին, այլ նաեւ ստուգ զգացմանց ոգեւորութիւն: Արտասանածներուն մէջ մենէն ապաւորելը եղաւ անտարակոյս, թէ՛ իբրեւ մտածուած գաղափար և թէ՛ իբրեւ զեղցիկ զրականութեամբ մշակուած նիւթ, Պ. Օշականի այս երրորդ օրհնասացութիւնը, որով մեր սիրելի գրագէտը այնքան բարեխաջող աւարտուով մը կը վերջոյնէր Թարգմանչաց գործին կամ մանաւանդ Աստուածաշունչի հայրէն Թարգմանութեան ձեռնարկին շուրջ հիւսած իր եռաբանութիւնը (trilogie): Ամէնքս իսկապէս պահ մը հաղորդուեցանք Սուրբ Ձոյգը և իրենց աշակերտները խանդավառող երազով, երբ Ս. Մեսրոպ, աւանդելով օ-

ընեակ մը հայացուած Ս. Գիրքէն Վասակ Սիւնիի, իբր անոր ծախուց մեծագոյն յանձնաձողի, կրակէ բռնեցող կը հասկըցնէր անոր թէ հոգեկան ի՛նչ անպատում երանութեան մը վարձքը կայ միշտ անոնց համար որ կ'ընդունին և իրենց կեանքին հետ կը շաղտխեն անոր մէջ պահուած աստուածախառն շնորհները, և թէ ի՛նչ տխրոր վախճան կը սպասէ անոնց որ, ընդունելէ յետոյ զանաւոր անգամ մը իրենց սրտին մէջ, կը մոռնան սակայն յետոյ անոնց ստոյգ արժէքը, և ուրացումի տիգմին մէջ կ'ստնակորեն զանոնք:

Փակման վերին խօսքը, Կոմիտասեան «Հայրապետական մաղթանք»էն վերջ, արտասանեց Սրբազան Գաթրիարք Հայրը: — Լեցուկ գնահատութեան ջերմ բառեր ուղղեց բանաստեղծներուն, մասնաւորապէս Տ. Տիրան վարդապետի՝ իր յոյժ չինիչ և գեղեցիկ ճառին համար. ի վերջոյ զուարթախոս ակնարկութիւններով ըսաւ թէ ինք վստահ է որ այս հանդէսէն ամենէն աւելի գոհ փառացող պիտի ըլլայ ինք Օշական, տեսնելով թէ գրականութիւնը ո՞րքան անոյշ և հարուստ կը դառնայ արգարե՝ կրօնքի քօւրայէն և եկեղեցւոյ մարգերուն մէջէն առուահոսած ատեն: Հրաւիրեց զինքը որ նոյն ոգւով շարունակէ մշակել գրականութեան այդ սեռը, դիտել տալով նոյն ատեն թէ ընելով զայդ՝ տոկոսիկը միայն վճարած պիտի ըլլայ այն թանկ դրամագլուխին, զոր իբր գրական կոչում իրեն՝ վերցուցած է Ս. Մեսրոպի գերդմանը իր մէջ օւնեցող նուիրական քաղաքին անունէն: Ն. Սրբազնութիւնը, յետոյ, ընդհանրացնելով իր խօսքը, ակնարկեց դարադարձի այս տօնակատարութեան ամբողջ Սփիւռքի մէջ յառաջ բերած խանդավառութեան, ըսաւ թէ երբ այդ մասին լրացրական և տեղեկագրական ծանօթութիւնները լրանան, «Սիոնի» յաջորդ թիւերէն մէկուն մէջ պիտի երևի յօդուինական տարւոյն քրոնիկոն պատկերը, ուր պիտի հայելանայ բովանդակ հայութեան, առանց դաւանական և հոսանքային խտրութեանց, այդ տեսակէտով ցոյց տուած երկիւղած և ազգաւէր ճիւղը: Ապա, սրբաւանդն ոգեկոչումէ մը վերջ Սրբոց Թարգմանչաց յիշատակին, Ամենակալին օրհնութիւնը հայցեց ազգին լրութեան,

անոր վեհ. Սրբազնագոյն հայրապետին, հոգեւոր և մարմնաւոր իշխանութեանց, եւ այն բոլոր հայրենասէր մարմիններուն եւ կրթական ու մտաւորական հաստատութեանց վրայ, որոնք չինայեցին ջանք, բարոյապէս արդիւնաւոր ընծայելու համար այս տօնակատարութիւնը: Շնորհակալութիւն յայտնեց նաեւ, մասնաւորաբար, հայ կաթողիկ հաստարկութեան ներկայացուցիչ Մեծ. Տ. Յովհաննէս և Հ. Մանուէլ վարդապետաց եւ Երուսաղէմի Անկիլքան եկեղեցւոյ Գեր. եպիսկոպոսական փոխանորդի և Կանոնիկոս Պրիմէնի, որոնք ներկայ էին հանդէսին, և Ս. Աթոռոյ համար ևս սրտազին մաղթանքներէ վերջ, «Պահպանիչ»ով օրհնեց բոլոր ներկաները:

Ս. ՅԱԿՈԲԻ ՆԵՐՍԷՆ

ԱՄՍՕՐԵԱՅ ԼՈՒՐԵՐ

Անցեալ Հոկտեմբեր ամսուան ընթացքին, Ս. Աթոռոյ Տճօրէի ժողովը ինչ անգամներ ի նիստ գումարուեցաւ իբրեւ Վարչական Մարմին, ևտօճ. Գիւ. Առեանը երեք անգամ, իսկ Ռեսուճ. Խորհուրդը երկու անգամ, իւրաքանչիւրը զրպաղով իր իրաւաստութեան մէջ եղած խնդիրներով:

● Ուր. 27 Սեպտ. — Ս. Գաթրիարքը, ընկերակցութեամբ Տ. Մեսրոպ Սրբազանի, Տ. Եղիշէ վրդ.ի, Տ. Շնորհք և Տ. Աթրեան արեղաներու, այցելութիւն մը տուաւ Տբաբանց լուսկեաներու վանքը, Յոպպէի ճամբուն վրայ:

— Տ. Զգօս վարդապետ վերադարձաւ Լիբանանեան արձակուրդէն:

● Եր. 28 Սեպտ. — Տ. Գէորգ վրդ. Յոպպէ գնաց, իսպիւրացի տօնին առթիւ վաղիւ պատարագելու և քարոզելու համար:

● Կիր. 29 Սեպտ. — (Խաչվերաց). Ս. Գաթրիարքը հանդիսաւոր Ս. պատարագ մատոյց Մայր Տաճարին մէջ, և քարոզեց, ներկայացնելով խաչին խորհուրդը, իբրեւ աղբիւր զօրութեան քրիստոնէական բարոյականի: Սրեկոյնի կատարուեցաւ մեծահանգէս անդատան իսպիւրացի:

● Բշ. 30 Սեպտ. — Մեռելոցի առթիւ. Տ. Սեբորէ վրդ. քարոզեց ի Ս. Փրկիչ, նիւթ ունենալով անմահութեան հաւատքը, և ներկայացնելով զայն իբրեւ ընծան զբացում մը մաքրուն մէջ, զոր քրիստոնէական կրօնը աւելի պայծա-